

Timo Kinnunen
Särkiniementie 16 A 41
70700 Kuopio
Finland

Kauppakadun Appro

Googlen Streets View on vallan mainio keksintö niille, jotka vain harvoin matkustavat lihallisena pakettina matkakohteisiinsa – tai kehtaavat matkustaa yhtään mihinkään. Itse olen yksi niistä jotka mielummin eivät mene millekään paikalle *livenä* ja näppäile joka paikasta sadoittain huonoja kuvia (yleensä pallinaamaa pallinaaman perästä). Kun elää tarpeeksi pitkään, ja on nähnyt riittävän määrän vastaankäveleviä ihmisten naamoja, tai valokuvia ihmisten albumeista, huomaa, että ne eivät kerro kohteistaan mitään järkevää. Kertoja kertoo että tuossa on kuva miehestä etelän *Tavernassa*, mutta kuvasta ei voi nähdä sitä, että takana on parin viikon ryyppyputki, tai että jokin kalvava sairaus tappaa miekkosen vuoden sisällä, tai että miekkosta näivertää *AIDS*. Vain harvoissa valokuvissa on mukana (edes siteeksi) niitä selittävää historiallista kehystä, tai selvästi tunnistettavia rakennuksia, tai muuta tietoa kuvan ottohetkeltä. Jossakin Lontoossa otetussa kuvassa näkyy vain se tavanomainen pallinaama, ja kuvanotto paikasta voi parhaimmillaankin tehdä vain horjuvia arvioita. Kun elää vieläkin kauemmin, huomaa, että valokuvat kertovat jotakin tarinaa kuin rajoitetun ajan, mutta kertomus hajoaa pian, sillä muistikuvat valokuvien ihmisistä ja paikoista tapaavat haalistua ja kadota siihen suureen tuntemattomaan, johon me kaikki lopulta ajaudumme, ja menetämme kaiken arvokkuutemme jo kauan ennen sitä. Ei ole ollenkaan sattumaa se, että nykyisissä digikameroissa on *kasvojentunnistusohjelma*, sillä mitäpä muutakaan niillä kuvattaisiin kuin naamoja, jotka sitten ladataan *Naamakirjaan*. Myös *tärähtämisenesto* on hyvä asia, jos sattuu olemaan kuvatessaan humalassa, tai ei osaa kuvata. Nykyinen digikamera on kuin pyssy jolla osuu aina johonkin kohteeseen, tai ladon sisäseinään, vaikka itse seisoi ladon ulkopuolella, ja ladon ovi olisi visusti suljettu. Jos kaikki minun käyttämäni kuvat olisivat tällaisia, jäisi Jyväskylä *an sich* tietenkin pelkäksi, märäksi päiväuneksi. Tehdään siis mekin vaan mielummin pelkkä virtuaalimatka *Google Street View* -kuvausauton kyydissä, koska sen kuvat ovat sentään osa *objektiivista todellisuutta*. Tällä termillä ei viitana niinkään siihen, millainen todellisuus on, ja kuinka tosi se on, vaan siihen, että kokemamme ilmiöt aiheutuvat jostakin ulkopuolisesta, joka on niinkuin se on – sanottinpa siitä sitten mitä tahansa. Jokainen *Google Street View* -kuvausauton kuva on toki olemassa, mutta vasta kun etsijä on löytänyt hakemansa kuvat, juuri ne muuttuvat informaatioksi, ja edustaat kaikkia niitä kuvia, joita ei löydetty. Samahan se pätee todellisuuteen ihan noin yleensä, ja erikseen. Valitettavasti on niin, että kaikkea mahdollista, Jyväskylään liittyvää kuvallista aineistoa, ei ole enää saatavilla. Kuvia toki on, mutta merkittävin osa niistä on tuhoutunut, tai sitten lojuu ihmisten piironginlaatikoissa, tai lepää muuten vaan pölyttymässä museoissa, ja salaisissa porttoloissa ja juottoloissa. Kuvausauto ei ole päässyt Jyväskylässä ihan joka paikkaan, ja siksi kuvastoa on ollut pakko täydentää mm. ilmakuville. Koko kuva-aineistosta olen valinnut ne kohteet, joiden kanssa olen ollut joskus ainakin jonkinlaisissa tekemisissä, ja joihin liittyvät tarinat tunnen parhaiten. Luonnollisestikaan kuviin liittyvät tarinat eivät ole sinällään tosia, koska saattaa olla, etten muista tapahtumia oikein, mutta silti tosiasiat, joiden varaan tarinat rakentuvat, ovat tosia – varsinkin jos niitä tulkitsee joku joka ihan oikeasti tietää mitä mikäkin merkitsee. Emme voi tässä pyrkiäkään selittämään kutakin merkitystä *ad infinitum*, ja meille riittää pelkkä välikaikainen selitys. Joskus kuitenkin kuvat, sekä niihin liittyvät totuudet kohtaavat varsin epämiellyttävällä tavalla. Muistan kun kävin kerran eräässä vanhainkodissa esittelemässä kuvia Jyväskylästä. Olin saanut kuvat lainaksi erältä nuorelta pariskunnalta – ja tietenkin mummojen ja pappojen joukossa oli pari sellaista, jotka tunsivat sekä kuvatut kohteet -että niiden kuvaajan. Tämä tällainen on äärimmäisen nolo tilanne, jota eivät ymmärrä ne, jotka eivät ole sellaiseen koskaan joutuneet. Tästä syystä en esitä tässä jutussa netistä mahdollisesti löytyviä kuvia eri aikojen *Kauppakadun approista*, koska on aina niitä, jotka ovat ihan oikeasti olleet mukana siinä tai tässä kapakassa, ja olleet niin tai näin liikutetussa tilassa. Se *Kauppakadun appro*, josta itse kuulin puhuttavan luentojen tauoilla joskus 1970-luvulla, ei ollut vielä tuolloin nykyisenkaltainen, maksullinen massatapahtuma. Se ei ollut edes kovinkaan todellinen tapahtuma, sillä en koskaan tavannut ketään, joka olisi *approon* osallistunut. Muistaakseni *Kauppakadun appro* oli entisaikaan eräänlainen vitsi niistä (yleensä varsin varakkaista) opiskelijoista, jotka eivät saaneet ensimmäisenä opiskeluvuotenaan *suoritettua* muuta kuin jonkin epämääräisen, Kauppakadun

liepeille liittyvän kapakkakerroksen. Ei Kauppakatua kukaan asiakseen kiertänyt, koska useimmat nuohosivat muutoinkin kapakoissa harva se ilta. Oikein tässä kerran nauratti kun eräskin nuori nainen kertoi plogissaan *Kauppakadun approon* liittyvistä suorituspeloistaan, mutta uskoi silti selviävänsä siitä, vaikkei ollut koskaan aiemmin juonut pisaraakaan viinaa, ja vaikka häntä pelotti etukäteen niin perkeleesti. On niillä saatanoilla ongelmat! Minun ainut suorituspaineeni aikanaan oli se, ettei minulla ollut juurikaan koskaan käteistä rahaa, ja sen mukana monien kapakoiden ovet olivat jo oletusarvoisesti minulta suljetut. Tiesin kyllä, miksi ovet ei aukene ”meille”, vaikka rotuni olikin sattumoisin oikea. Nyt Kauppakadun approtapahtumaan myydään etukäteen osallistumislippuja, ja värikkäitä opiskelijahaalareita, ja netissä on tapaukseen liittyviä keskusteluryhmiä, ja kaikkea sellaista. Täytyyhän sitä jokaisella olla ihan pakosti vähintäänkin tuhat ystävää ja kymmenittäin erilaisia nettikummeja tämänkin päto asian tiimoilta. Sivunmennen sanottuna – sain juuri tässä äskettäin sähköpostia, jossa luvattiin muutama tuhat nettitystävää **FaceBookiin**, kunhan vain olisi antanut viestin lähettäjälle osoitteen. Että se siitä – nettitystävyydestä. Näyttää siltä, että kaupallisuus ja teekkareiksi naamioituneiden kaupparatsujen markkinahumu tunkevat joka paikkaan. Tuoreilla opiskelijoilla on aina ollut se käsitys opiskelijaelämästä, että aina olisi jossain tarjolla kauheita kemuja, ja että opiskelijan kuuluisi olla jatkuvasti humalassa, koska vain siten voi tallentaa muistoja raisusta opiskelijaelämästä. 70-luvulla olikin muotia kulkea jatkuvasti partaveitsenterää pitkin, ja näyttää nuhriselta. Ennekaikkea piti haista hielle – ihan niinkuin oikeat työläiset. Jokaisessa tuonajan kapakassa tupakoitiin, ja paljon tupakoitiinkin. Täysraittiit opiskelijat olivat laskettavissa yhden käden sormin. Yliopiston päärakennuksen kahvilassa paloivat opiskelijoiden röökkit suloisesti tuoksuvina uhreina herralle, ja jopa **Lozilla** tupakoitiin. Reippailua ei noihin aikoihin juurikaan harrastettu, eikä sauvakävelyä tunnettu ollenkaan. Sauvakävelyä tosin harrastettiin esimerkiksi vaeltajien keskuudessa Lapissa, joten mikään uusi keksintö se ei ole. Meillä ei vain vielä ollut *pekkapuskaa* tai *kiminkistä* riesanamme, joista jälkimmäinen käy metsästämissä potilaita torilla, ja käy heidän kanssaan uimassa. Kuinka toisin olikaan 70-luvulla. Monetkaan, varsinkaan vasemmistoon lukeutuvista naisista eivät edes pesseet itseään. Ne haisivat siis jo oletusarvoisesti hielle, ja oikeastaan lähes paskalle, ja kun jo **Kama Sutrassa** nimenomaan kehoitetaan välttämään pahanhajuisia naisia. Toisaalta nämä työläisnaisia jäljittelevät donnat olivat ainut vaihtoehto iltaseuraksi, jos halusi pitää hauskaa. Oikeistotaustainen nuori nainen on aina ollut ikävää seuraa.

Opiskelu sinällään oli 70-luvulla täysin oma lukunsa. Vielä käydessäni iltalukiota pistäydyin jostakin syystä Tampereella seuraamassa automaattisen tietojenkäsittelyn luentoa, ja en muista koskaan kuulleen missään tylsempää jorinaa – ja päätinkin, etten opiskele kuuna päivänä aikakaan tätä kyseistä tieteenalaa. Kun sitten pääsin viimein Jyväskylään opiskelijaksi, ei kukaan kiirehtänyt minua sieltä pois työelämään, ja se tuntuikin olevan yhtä turvallisen kaukana kuin *Mandalai*. Yleesäkin työelämä oli kaikkienensa jotakin ikävää ja tunkkaista – ja sitähan se olikin, kuten tulin myöhemmin huomaamaan. Ei sitä osannut mitenkään kaivata juuri sellaista tulevaisuutta. Yliopistossa ei ollut vielä tarjolla *projekteja*, joihin täytyi päästä mukaan edistyäkseen opinnoissaan. Jatko-opintoni tyssäivät myöhemmin erityisesti psykologian osalta siihen, ettei tarjolla ollut vapaita projekteja, ja yksittäistaitelijoita ei enää tunnettu. Kaikki oli muuttunut ohjelmoiduksi. Niinpä minusta ei tullut ammattipsykologia. Mikä harmittava takaisku! Mutta opiskelujeni varhaisvaiheessa riitti että sai jonkinverran merkintöjä opintokirjaansa, ja myöhemmin ainakin minimimäärän opintoviikkoja. Ei ollut tarjolla lyhyitä, rajattuja opinto-ohjelmia, joilla olisi päässyt nopeasti leipään kiinni. Ja mitä se *leipä* oli muuta kuin ikävä, koko loppuelämän kestävä poroporvarillinen painajainen. Useimmilla oli toki jo kokemuksia työelämästä, ja sehän oli sitä, että tulokkaat ja nuoret olivat joka paikassa pakan pohjimmaisina, ja työelämässä jo pitkään mukana olleiden sylkykuppeina ja juoksupoikina. Aktiivinen, työelämässä mukana olo elämän varhaisvuosina osoittautui myöhemmin täysin turhaksi, koska ennen 23 ikävuotta hankitusta työkokemuksesta ei maksettu lainkaan edes eläkettä. Turhaan menivät siis nekin vuodet! Vaikka kaikki opiskelijat arvostivat vapautta, silti monikaan ei osannut kaivata vapaaksi tutkijaksi; se olisi edellyttänyt ruskeaa kieltä ja runsasta isoisten perseiden nuolentaa. Olisi pitänyt osata mielistellä rahamassien vartijoita, tai heidän edusmiehiään yliopistolla. Minä en saanut koskaan minkäänlaista apurahaa mistään, koska pokkurointi tuntui vieraalta. Toisaalta ajattelin, että fiksuja tyyppejä tosiaan etsittäisiin, ja heitä kaivattaisiin. En käsittänyt, että nämä laskisivat mielellään vaikka neron käsistään, kunhan olisivat saaneet taipuisampaa väkeä käskyttäväkseen. Akateemisesta työelämästä (mitä se nyt sitten olikaan) eivät rasvanahkaisten duunarien pennut tienneet mitään. Monille maanpäällinen akateeminen taivas merkitsi sitä, että yleensä pääsi *sisähommiin*, ja sai kenties jopa pari alaista. Monille oli silti tärkeää olikin päästä jonkin sortin päälliköksi tai johtajaksi. Mutta rahahommiin Jyväskylästä ei päässyt, sillä sieltä ei valmistuttu

tuomareiksi tai lääkäreiksi, vaan pelkästään jonkinsortin humanisteiksi ja yhteiskunta-agrologeiksi. Yhteiskuntatieteiden opiskelijoista tuli yleensä pienipalkkaisia sosiaalityöntekijöitä, joille haistattelivat kaikki, ja joita kaikki pitivät lattialuuttuinaan. Tai sitten saattoi päästä opettajaksi, ja saada kolme kuukautta kesälomaa. Ne kolme hyvää syytä opiskella kansakoulunopettajaksi. Itse asiassa kukaan yliopistolla ei kertonut opiskelijoille, millaisiin töihin milläkin aineyhdistelmällä pääsi, jos nyt pääsi mihinkään. Eihän niiden tarvinnut kertoakaan mitään, koska *akateemista työttömyyttä* ei vielä tunnettu. Itse kukin saattoi siis varsin vapaasti valita mitä opiskeli. Kun yliopistoon oli kerran päässyt sisään, pystyi siellä viettämään vuosikausia tekemättä juuri mitään, jos nimittäin oli rahaa, ja ei ollut tarvetta ottaa pankista lainaa. Muistaakseni joku puolitoista oikeaa, suoritettua aproa riitti lainansaantiin pankista, mutta omien opintojeni jo alettua pankit alkoivat karsia lainansaajiaan kovalla kädellä, josta sitten seurasi se, että jotkut opiskelijaryhmät *valloittivat* vastalauseena tälle pankkeja seisoskelemalla esimerkiksi Säästöpankissa päivän ajan. Itselleni kerrottiin jyvaskyläläisessä Säästöpankissa, että koska en ollut heidän *pitkäaikainen* asiakkaansa, ja niinpä he eivät aikoneet antaa minulle lainaa, vaikka valtio olikin myöntänyt sille takauksen. Sangen kuvaavaa on, että samalla kun asiaani hoitanut jupinolainen pankkivirkailija kertoi minulle asiaa, hän hoiteli jokun kanssa puhelimesta mittavia maakauppoja, ja teki varmaankin samalla hieman itselleenkin rahaa. Noihin aikoihin pankit, ja niiden virkailijat, pystyivät tuollaiseen vedätykseen, koska niillä oli olevinaan omaa päätäntävaltaa politiikkansa suhteen, ja ne pystyivät pyllistämään valtiontakaukselle. Myöhemmin kun niitä sitten meni nurin, se johtu osin juuri siitä, että ne olivat panostaneet liikaa tuohon itsenäisyyteensä, ja omavaltaiseen päätäntävaltaansa, ja unohtaneet sen, että ne ratsastivat koko ajan köyhtyvien säästäjien rahoilla. Inflaatio näet söi koko ajan ihmisten todellista varallisuutta. Niinpä meillä ei enää ole riesanamme Säästöpankkia ja Postipankkia, eikä liioin Syppiä tai Koppia - työväenpankista nyt puhumattakaan. Tosin pankkikriisiin oli lukuisia muitakin syitä, kuten tämä pitkään jatkunut, jatkuva perse edellä eläminen - ja olennaistahan tässä kaikessa on se, että veronmaksajat maksavat sitäkin laskua edelleen – vielä vuosikausien ajan. Jokainen rahoituskriisi on kummasti aina *kansan asia*, eikä niiden, joilla on ne *fynat*. Ei opiskelijoilta olisi kannattanut lainarahoja pihistellä, mutta niin sitä vaan tehtiin. No, valloitettiinhan sitä siinä sivussa myös yliopiston päärakennus, ja ihan vastaavanlaisella seisoskeluperiaatteella. Tosin muistan kulkeneeni yliopisto päärakennuksen läpi sen *Mullibladetissa* kerrottuna valloituspäivänä kahteenkin kertaan, enkä nähnyt merkkejä minkäänlaisesta opiskelijamiehityksestä. Toisaalta luentojakaan ei siellä tuona päivänä minulla ollut, mutta ei luentojen puuttuminen juuri muutoinkaan minun opiskelujani haitannut. Ravintoloissa en juurikaan aikaani viettänyt, mutta tulihan niissäkin toki käytyä sittemmin jonkun verran vuosien mittaan. Mutta noin yleisesti voi toki sanoa, että 1970-luvun opiskelijaelämään kuului juopottelu, ja nuhrinen, boheemi elämäntapa, ja joillakuilla ainainen *vekkuleiden* teko. Se, mikä luonnehtii parhaiten 70-luvun opiskelijaelämää ehkä kaikkein parhaiten, on se, että lehdet ja televisio kertoivat ihan kokonaan eri tarinaa kuin mitä itsekukin saattoi havaita tapahtuvaksi. Tavallisen opiskelijan kannalta ei tapahtunut mitään silloinkaan, kun lehdet hehkuttelivat jo melkein vallankumouksella.

Harju

Monelle sen kaikkein ensimmäisen, ja myös sen viimeisen kapakkakierroksen muodostivat **Harjun rinteet**, jossa viinaa lonotettiin suoraan pullon suusta, ja sammuttiin sitten rinteiden pensaikoon. Se oli monelle se alfa ja oomega. Nykyisessä tilassa **Harjun** puusto on huomattavasti harventunut, ja vuorimänty näyttää hiljalleen korvaavan tavalliset männyt. Se kun kestää mäntyä paremmin ilmansaasteita. **Harju** näyttää siis nykyisin varsin aukealta, ja sen luontainen aluskasvillisuus on korvattu nurmikolla. Hyvähän tuolla on juopon kelliskellä. Tiedättehän: juoda suoraan pullon suusta aina siihen asti kunnes sammuu pullo vierellään, josta on sitten taas hyvä ottaa kun herää.

BaariBaari ja vanha linja-autoasema

Kun tavallinen opiskelija tuli Jyväskylään ensimmäistä kertaa, hän tuli yleensä bussilla kuvassa näkyvälle

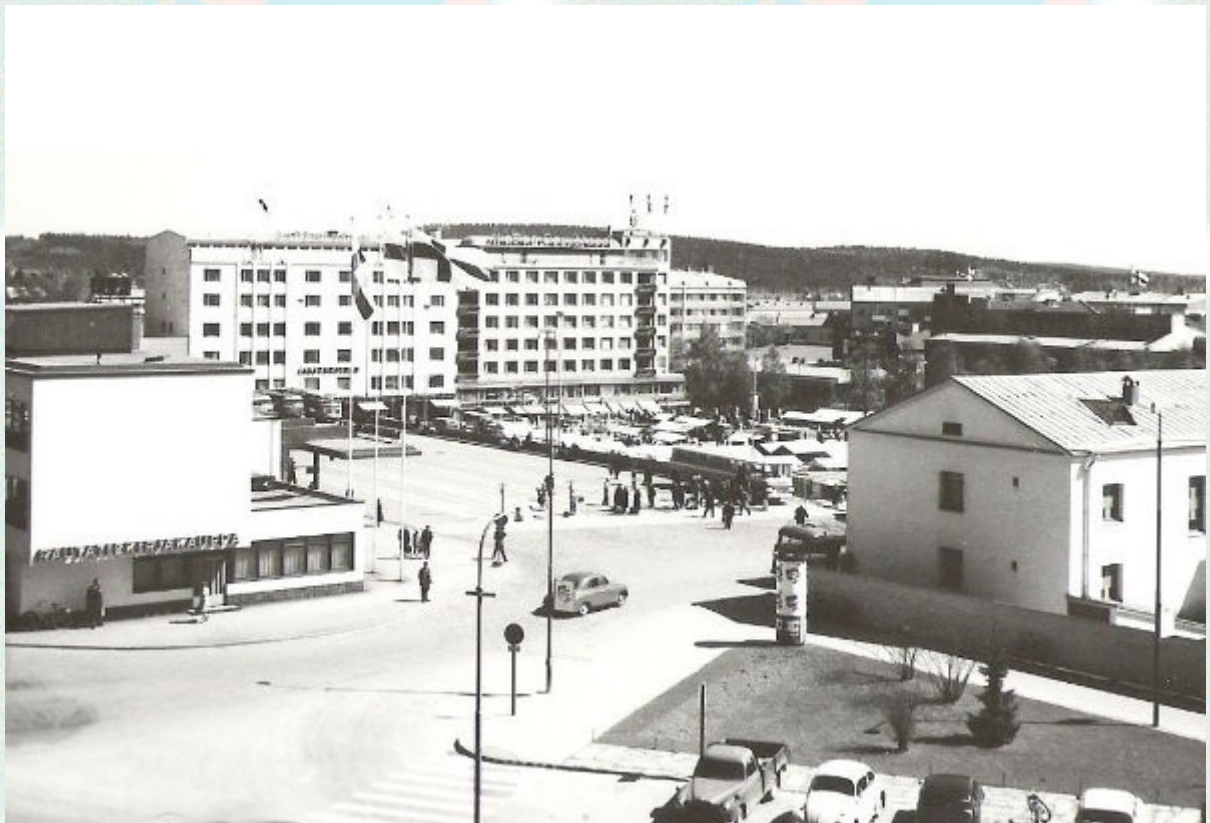
alueelle, jossa sijaitsi ennen vanha linja-autoasema, ja sen sisällä kuuluisa *BaariBaari*. Aseman piha rajoittui kaupungin puolella aitaan, josta oli suora, parin-kolmen metrin pudotus *Ruukkujen tasangon* -nimellä tunnetulle torialueelle. Siellä myytiin iltaisin viinaa, ja siellä kuuli aina vapun tienoilla jämeriä vappupuheita, joita aamukrapulaiset työläiset olivat tulleet tasangolle kuuntelemaan - marssittuaan sitä ennen pitkin kaupungin katuja niitä iänikuisia työväenmarsejaan. No, ovatpahan nekin hoilotukset loppuneet, ja marseja ei enää järjestetä. Ylläolevan kuvan hankkiminen tähän juttuun oli ihan oma lukunsa, sillä jyvaskyläläiset ovat pitäneet visusti huolen siitä, ettei kaupungin yleisilmeen muuttamisrikoksesta ole jäänyt mitään todistusaineistoa. Mutta toisaalta: olen itsekin poistanut tästä kuvasta pari henkilöä aitovenäläiseen tai aitokiinalaiseen tapaan, eli *epähenkilöiden* kuvia ei sinun pidä julkaiseman, ennenkuin niiden kunnia on palautettu. Ja miten näiden kunniaa voisi edes palauttaa, sillä kyseessä olivat täysin satunnaiset henkilöt, joista emme saa koskaan tietää mitään. Parasta olisi siis meidän kaikkien ryhtyä *vihollistaistelijoi*ksi, sillä silloin mahtivalta voisi pidättää koko porukan, ja voisi kiskoa meistä kaikki totuudet irti salaisissa vankiloissaan.

Tässä hieman vanhempi kuva linkkiasemasta. Kuvan vasemmassa laidassa olevan hötiskön tilalle rakennettaisiin helluntalaisten temppeli, jossa helluntalaiset tulisivat laulamaan helluntalaislaulujaan aina helluntaisin. Kuvan alaosassa oli tori. Suunilleen tällaisena minä muistan linkkiaseman tienoot, ja sen takana olevan harjun. Sitten tuli se päivä jolloin linkkiasema purettiin, ja tilalle rakennettiin kerrostalo.

Linnkiaseman edusta näytti suunnilleen tällaiselta, ja kyllä siellä riitti vilskettä, sillä eihän jokaisella taviksella ollut vielä omaa autoa – paitsi esimerkiksi opettajilla, joilla oli kolme kuukautta kesälomaa, ja kevyehkö sisätyö. Pienet oppilaat olivat tuolloin vielä nöyriä ja kilttejä. Koko kansa matkusti linja-autoilla, ja niissä näki poikkileikkauksen kansasta.

Täsä vielä yksi kuvakulma vanhan linkkiaseman suuntaan. Joku liputuspäivä tuossa on ollut meneillään. Tulee miettineeksi sitä, suunnittelivatko helluntalaiset jo tuolloin ostavansa tuosta halvalla tontin, ja rakentavansa temppelin, jossa voisi sitten hoilata niitä helluntalaislauluja...

Kuten kuvasta näkyy, vanha linja-autoasema on saanut luvan lähteä, ja tilalle on tullut moderni, typerä, uusvenäläistyyppinen kerrostalo. Jyväskylän kauppahallin punainen tiilirakennus näkyy kuvassa vasemmalla, ja sekin on sikäli uusi tulokas, ettei sitä vielä tuossa ollut kun tulin ensimmäistä kertaa Jyväskylään. Torin aukio on näemmä saanut luvan säilyä lähes entisenlaisena, mutta entistä paljon pienempänä. Se on myös saanut keskelleen typerän **Veikko Hirvimäen** *pystypökäleveistoksen*. Sama mies teki muuten **Mika Waltarin** muistoksi teemaltaan samanlaisen *vaakapökäleveistoksen* Helsinkiin. Osasi ryypätä aina oikeiden herrojen kanssa. Koska olen itsekin asunut muutaman kuukauden Sammonkadulla, eli ihan tuossa torin vieressä, en näe mitään järkeä siinä, että joku äveriäs pontso asuu isoikkunaisessa kerrostalossa torin kupeessa – keskellä kaupunkia - ellei tämä nyt sitten satu pitämään erityisesti *toriörveltämisestä*. Harjun laelta olisi paljon hulppeammat näkymät, mutta harjun kaavoittaminen asuintalontoteiksi nostattaisi jo kapinan, ja siksi luksusasunto Harjun huipulla jää vain rikkaan määräksi päiväuneksi. Uusien talojen perusilme ei ole juurikaan kehittynyt vanhan linja-autoseman ajoista, vaikka uudet rakennukset ovatkin reippaat kaksi kertaa entistä linkkariasemaa korkeampia - joten siltä kannalta tällainen uusrakentaminen on ollut täysin turhaa. Suoria linjoja toisensa perään, mutta jokainen aikakausi tarvitsee ilmeisesti omat temppeleinsä, ja tässähän palvotaan rahaa ja tekniikkaa, ja raha on varmastikin jyrännyt kaupungin kaikkien lautakuntien yli. Missään toisessa kaupungissa en ole nähnyt jotakin korttelia muutettavan vastaavalla, ja peruuttamattomalla tavalla. Toisaalta tämä tällainen ei ole mikään ihme kaupungissa, jossa *Kampuksen* punatiilisten, vanhojen kasarmirakennusten sekaan on rakennettu kenkälaatikon mallisia betoniluomuksia. Monet arkkitehdit ovat pitäneet tällaista pikkukaupungin yleisilmeen radikaalia muuttamista kulttuuriskandaalina, ja sitähan se onkin.

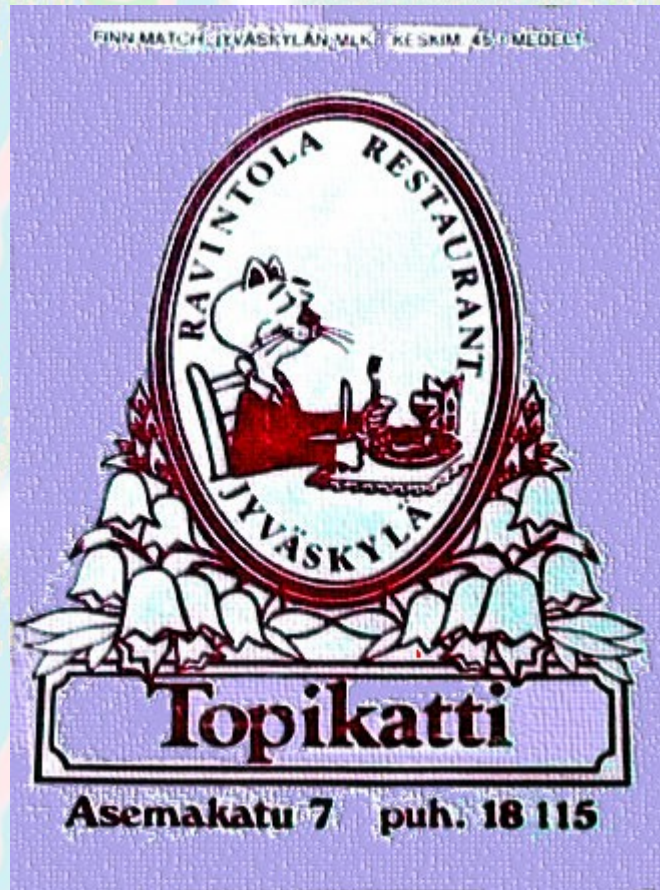
Valion baari

Vaikka **Valion baari** ei ollutkaan varsinainen ravintola, ja se ei ollut erityisesti opiskelijoiden suosiosakaan, täytyy se ehdottomasti mainita, koska useimmat näkivät sen lähes päivittäin. Sen vieressä oli nimittäin joukko paikallisliikenteen pysäkkejä, ja siksi taksisuharit, linja-autokuskit ja nahkatakkiset mustalaiset muodostivat sen kiinteän asiakaskunnan. Myös jatsarit olivat poikaa. Nykyisin baarin paikalla näyttää olevan **Rosso-ravintola**, joka taas on perua pizzerioiden ajalta, jolloin *Valion baarit* muutettiin *Rossoiksi*. Näyttää siltä, että se on muuttumassa hyvää vauhtia takaisin nuhruiseksi vanhaksi ja tutuksi **Valion baariksi**. Sitä vastapäätä sijaitsee **Kirkkokuisto**, jota ennen kansoittivat juopot, ainakin kesäisin. Tämä paikka ei siis kuulunut varsinaisesti *approon*. Paikan tietämissä, tai ainakin sen lähellä sijaitsi **Weilin kirjakauppa**, jossa kävin toisinaan tihvailemassa. Kerran pyysin myyjää viemään minut takahuoneeseen, koska minulla oli arkaluonteista asiaa. Päästyämme sinne kysyin: *Kun tämä nyt kerran on Weilin kirjakauppa, niin haluaisin tietää, missä se Göös piileskelee?* Varsin monen kirjan takakannessahan luki noihin aikoihin **Weilin+Göös**. Ihan tuossa lähellä sijaitsi myös **Gummeruksen kirjakauppa**, jossa kyseltiin neliskulmaisia maapalloja.

Sokkari ja Topikatti

Topikatti oli sellainen vähän hienomman nuorison suosima paikka, ja sitä sanottiinkin osuvasti laivan komentosillaksi, josta sopi tarkkailla kauppakadun hyörinää, mutta jossa oltiin muiden yläpuolella. **Topikatista** ei löydä juuri mitään Googlen hauilla – ei edes valokuvaa. Jyväskylän kaikki kissaravintolat menivät yhtäaikaan konkurssiin. Tikkuaskin kuvasta voi havaita selvän yhteneväisyyden noihin aikoihin lehdissä pyörineeseen sarjakuvaan, ja television lastenohjelmiin. Tarinaa sellaisesta muista hienommasta kissasta, joka arvosti tyyliä yli kaiken.

Kuvassa näkyvää **Sokkarin** ja **Topikatin** kulmaa ei tunnista enää entisekseen, koska näillä tienoin sijaitsee nykyään kävelykatu. Kuvassa **Topikatti** sijaitsee **Matka-Kalevan** yläpuolella, ja siinä näkyy sen ennen niin kuuluisa komentosilta, jossa itseään muita fiksumpana pitäneet päivystivät, ja arvostelivat kaudulla vellovaa rahvasta. Kun kävin pyrkimässä Jyväskylän yliopistoon, jäi minulle muutama tunti odotusaikaa Mikkeliin menevään bussiin, ja söin **Topikatissa** annoksen härkäpaistia. Se oli saatanan hyvää! Syötyäni odottelin aika pitkän tovin saadakseni laskun, mutta koska sitä ei kuulunut, nousin ylös, ja lähdin ovea kohti – missä minut pysäytettiin ja maksettiin lasku minun siinä asennossa seisten. Näinkin voi tietysti menetellä, mutta se ei houkuttele uusintakäynteihin. Kävin mainitussa paikassa satunnaisesti myöhemminkin, mutta koska siellä tuntui istuskelevan aina vaan niitä samoja *snobeja*, ei paikka juurikaan viehättänyt. No, **Topikattia** ei enää ole, ja kaikki tuntuvat muistavan kuinka siellä flirttailtiin ja flörttäiltiin. **Topikatin** alakerrassa oli muistaakseni **Kissanviikset** -niminen ravintola, jossa muuan pariskunta tarjosi lounaan kun olin ollut todistamassa heidän siviilivihkimimistään maistraatissa. Oli näet hienoa olla vasemmistolainen ja ateisti, ja käydä vihittämässä itsensä kaupungin virkamiehen kansliassa. Jälleen sain syödäkseni hyvin maustettua härkää. Myöhemmin, kun seurustelin erään keminmaalaisen typeryksen kanssa, joka oli jonkin aikaa tilapäistöissä mainitussa paikassa, ilmeni, että siellä aikanaan syömäni liha ei ollutkaan mahdollisesti lainkaan ainakaan härkää, mutta eipä tuo nyt mitään enää merkitse. Osoittaapahan vain sen, että meitä huijataan aina ja joka paikassa. Koska **Topikatti** oli kalliinpuoleinen ravintola, kävi itse usein syömässä paikkaa vastapäätä sijaitsevassa **Sokkarin** ravintolassa, jossa annokset olivat huokeita, ja jossa oli vahva tupakansavu, ja joka oli selvästi työväenhenkisempi.

Jyväskylän yliopiston kampus ilmasta

Google Street View -kuvausauto ei päässyt **Kampukselle**, tai alueelle, joka ennen tunnettiin tällä nimellä. Tästä syystä laitan tähän helikopterin ottaman valokuvan, jossa näkyy koko hoito yhdellä ja samalla kertaa. Kuvassa näkyy hyvin yliopiston päärakennus, sekä **Lozzin** ja **Ilokiven** ravintolat, sekä ylioppilastalo ja liikuntatieteen laitos. Yliopiston kirjasto sijaitsi ennen päärakennuksen vieressä, ja siellä alakerrassa olivat myös harjoittelutilat pianonsoittoa varten. Kuvan alalaidassa sijaitsee **Seminaarinmäki**, jossa on mm. yliopiston vanha juhlasali, jossa järjestettiin myös tohtorinväitöstilaisuuksia. Mutta kukapa näitä kaikkia muistaa! Oli siellä kerran matkasarnaaja **Pentti Linkolakin** pitämässä seurojaan. Kuvan vasemmassa laidassa näkyy olevan **Anus Kumppanuustalo**, joka ei liity yliopiston toimintaan millään tavalla, mutta mainittakoon tässä kuriositeetin vuoksi. Jokaisessa jutussa näet täytyy olla jokin asia, josta puhutaan sivunmennen, mutta joka ei sinällään tarkoita mitään, eikä liity mihinkään käsiteltävään teemaan. Näin tekstistä tulee tavallaan elävämpää ja mielenkiintoisempaa. 1970-luvulla vain osa opiskelusta tapahtui **Kampuksella**, sillä laitokset olivat levällään pitkin kaupunkia, ja **Mattilanniemeä** ei vielä oltu rakennettu. Tai olihan siellä opintojeni loppuvaiheessa ainakin Mattilanniemi A ja B.

Jyväskylän yliopiston päärakennus

Jyväskylän yliopiston päärakennus on kunnianarvoisa, **Aallon** suunnitelma paikka, jossa järjestettiin luentoja, ja jonka juhlasalissa kävi monenkarvaisia esiintyjiä. Itse kävin siellä usein kuuntelemassa ilmaiseksi kaupungissa vierailevien kansainvälisten solistien harjoituksia: Kyse oli siis tämän paremman väen musiikista. Olin totutellut siihen aiemmin asuellessani Lauritsalassa, ja käydessäni siellä iltalukiota. Siellä Lauritsalan kirjaston alakerrassa tuli kuunneltua **Paganinit** ja ne muut viuluviikarit. Klassinen musiikki kiinnosti toloin minua siis ihan oikeasti, mutta tuonajan kotistereosoittimilla paremman musiikin kuuntelu on lähinnä vitsi, ja karmaiseva kokemus. Kävihän päärakennuksen juhlasalissa esiintymässä toki kevyen musiikin väkeäkin, kuten amerikkalainen rag-kitaristi **Stefan Grossman**, ja olihan siellä kerran Pohjoisen laulu- ja soittoyhtye **Battaglia**, sekä helsinkiläiset **Hector** ja **Hullujussi**, ja eri puolilta Suomea kotoisin oleva **Tabula Rasa** – ja monia, monia muitakin. Itse sain kerran kunnian kusta lorotella keskellä yötä kuvassa näkyvän pääoven pieleen erään opiskelukaverin kassa. Näin paikka tuli merkattua omaksi, ja tavallaan myös korkattua, vaikka siinä sijaitsikin vain kahvila, ja *appron* vaadittavia voiteluaineita ei siellä myyty. Muistan kun kirjoitin kerran päärakennuksen läpäisevän käytävän varrella sijaitsevan vessan seinään kysymyksen: *Cook away, Martin Peyton?* - jonka suomensin alle: *Kuka vei Martin peiton?* Myöhemmin samaisessa vessassa kävi joku toinen koiranleuka, joka kirjoitti alle: *High way* -ja suomensi sen: *Hai vei*. No, juttu ei jäänyt tähän, koska istuin kerran ala-aulassa sijaisevassa kahviossa erään hihittelevän opiskelijan pöytään, joka kertoi vessassa näkemästään hauska **Martin Peyton** -kirjoituksesta. Kerroin hänelle, että nyt hänellä oli kerrankin ainutlaatuinen tilaisuus tavata vessakirjoituksen tekijä, ja sittenhän se vasta riemu repesikin. Kyllä voi jo sanoa että nauratti. Nykyisin *Kauppakadun appron* joukkueet lähetetään matkaan juuri tuon kuulun rakennuksen pihalta, tai jollei juuri näin kävisikään, niin sitä pahempi tosiasioille. Tapasin kerran erään insinöörihenkilön joka oli ollut rakentamassa taloa, ja hän sanoi että lähes alvariinsa heidän piti rakentaa useita kohtia pytingistä toisin kuin mitä piirustukset määräsivät, koska rakennuksen piti kestää myös kasassa. Jossakin vaiheessa koko juhlasalin akustiikka rakennettiin sekin uusiksi, koska **Aallon** suunnitteluporukka ei ymmärtänyt mitään ainakaan sen asian päälle. Aika usein myös sattui, että vessan lattialle tulvi vesi, ja milloin nyt mitäkin kohtaa piti vahvistaa.

Lozzi ja Ilokivi

Itse kävin aika usein syömässä **Lozilla**, jossa ruoka ei ollut hyvää, mutta sitä oli riittävästi. Ruoka **Lozilla** oli huonoa opiskelijamössöä, ja ennenvanhaan sellaista syötettiin vain sioille, mutta köyhän on oltava nöyrä. Pöytäseurueeksi valikoitui jostakin syystä pelkkiä vasemmistosissejä, mutta ei se juurikaan haitannut, koska niillä kaikilla oli äveriäät vanhemmat, ja olipa mukana ainakin yksi oululainen alhaisaatelinenkin. Jouduin usein hymyilyä kohteeksi milloin mistäkin syystä, kuten kun kerran erehdyin kehuaan juuri ostamaani **Baddingin** rokkilevyä. Oli kuulemma *taantumuksellista paskaa*. Samoin kävi kun mainitsi ostaneeni **Pekka Strengin** levy **Magneettimiehen kuolema**, josta sain kommentin: *sisäänlämpiävää moskaa*. Käsittäkseni näiden kyseisten herrojen kunnia on nyttemmin palautettu, ja he kelpaavat jopa entisille kommareille. Mutta noin yleensä toteaisin, että en kuunnellut tuolloin yhtyettä **Canned Heat**, vaikka myöhemmin tuli tutustuttua myös heidän musiikkiinsa. Ei se nyt niin kovin kummoista ole. Se olisi kuitenkin kelvannut vasemalle laidalle, kuten **The Beatles** yhtyeen ehkä kaikkein kokeellisin levy, jota pidettiin jotensakin hyväksyttävänä. Jotenkin kuvittelin noiden ihmisten kuuntelevan senajan nuorisomusikkia, johon tutustuin kun jouduin viettämään kolmisen viikkoa sisaren neitsytkammiossa, ja kuuntelin siellä sen kasettinauhoja. Luin siellä vinon pinon **Suosikkeja**. Kaseteilla oli tarjolla **Gary Glitteriä**, **Suzi Quatroa**, ja **Chicagoo**. Sain siis varsinaisen rautaisannoksen 70-luvun ajan sävelestä. Mutta tämä ei taannut minulle pääsyä vasemmistonuorten maailmaan. Kun mainitsin näistä kuuntelukokemuksistani, ja artisteista parille vasemmistosisille, olivat nämä lähinnä vaivautuneita ja tyrmistyneitä. Sen koommin kukaan heistä ei enää kysellyt minun musiikkimakuni perään. Niinpä niin. Olisi pitänyt ymmärtää pysytellä **Kullervo Linnan Humppa Veikoissa**. Tietenkin kaikki niistä pitivät *taistolaislauluja* ainoana oikeana musiikkina. Minä en, ja myöhemmin minua ärsytti suunnattomasti jo sekin kun **Ultra Bra** hoilasi radiossa ja televisiossa lauluijaan täysin samalla vasemmistokaavalla, joissa katseltiin parvekkeelta loittonevia selkiä sun muita. Joskus (joskin aika satunnaisesti) kävin istumassa iltaa **Ilokiven yläravintolassa** erään kommunistisissin kanssa. Yleisesti ottaen siellä oli tavattoman tylsää. **Ilokiven** rakennuksen alakerrassa näytettiin elokuvia – sellaisia *kuldurelleja* - ja alakerran ravintolasalissa järjestettiin sillointällöin konsertteja. Jälkimmäisten kohdalla minulla kävi huono mäihä, sillä muistan kun kerran jäi **Sielun veljet** näkemättä kun näille oli tullut tiellä jokin este, ja erään toisen kerran konsertti jäi haaveeksi, kun silloiselle seuralaiselleni ei ollut lippua saatavissa. Huvittavana yksityiskohtana kerron, että kuvassa näkyvän liikuntatieteen kadunpuoleisen seinän maalaus alkoi hilseillä jo pahasti, mutta kun Englannin kuningatar pelasti tilanteen, kun sitä vietiin kerran autolla pytingin ohi. Seinä oli maalattu uudelleen. Sellaista silmänpalvontaa.

Kakkulalampi

Muistan kun kävin eräänkin kerran yhden vasemmistosissin kanssa **Ilokiven yläravintolassa**, ja palasimme sieltä kohti kotia kävellen. Äkkiä tämä *vihollistaistelija* päätti käydä kuvassa näkyvässä, matalassa lammessa uimassa, mutta kadottikin pulikoidessaan sinne silmälasinsa. Se sukelteli niitä sieltä pitkään, mutta ei niitä löytänyt. Sen eukko oli sellainen tiukkasuinen naisihminen, eräänlainen naispuoleinen **Fantom Mustanaamio**, jolla oli isot 70-luvun silmälasit, ja kantava komentoääni. Sen pelko pani tämän pienikokoisen kommarinkin sukellemaan pari tuntia, yhä uudelleen ja uudelleen. Viimein se makasi läähättäen lammen rannalla, ja meni sitten kotiinsa saamaan nuhteet, ja kurinpalautuksen. Voisin hyvin kuvitella, että tästä miekkosesta sukeutui myöhemmin jonkinsortin kireä historianmaikka, jolle *kuri* oli tärkeää, ja joka sittemmin turhautui ja lalleröityi sohvaperunaksi, koska vallankumousta ei tullutkaan, ja metodologisesti vihattu USA otti itselleen hegemonian, ja 70-luvulla vielä palvottu Neuvostoliitto teki lopulta konkurssin. Läsähti siis perseelleen. Hänen kunniakseen olkoon tämän lammen nimi täten tästä lähtien **Kakkulalampi**. Tämä samainen kaveri oli käynyt DDR:ssä jonkinlaisilla työleireillä, ja kertoi typerää juttujaan siitä, miten siellä leikittiin *silenceä*. Sellaista leikkiä, jossa ensin puhunut häviää. Ja sitten vielä yksi juttu, näin ikäänkuin ontuvana vitsinä: tiedättehän, miten DDR:n myöhemmin kävi! Varmankin juuri näiden opiskelijaplanttujen joukosta rekrytoitiin vakoojia **Stasille**. Todettakoon tässä kuitenkin se, että mikään ei ollut tuolloin helpompaa kuin vakoilu Suomessa, sillä esimerkiksi kapakoissa puhuttiin sukoilematta ja suoraan kaikista vakoilijoita kiinnostavista asioista – jos nämä vain ymmärsivät kysellä.

Ylä-Ruth

Ylä-Ruth oli ihan oikeasti opiskelijoiden, ja erityisesti *ikuisten opiskelijoiden* suosima ravintola. Koska se sijaitsee ihan **Kampuksen** vieressä, aloitetaan *appro* kai tänäkin päivänä juuri sieltä. Kävin minäkin siellä muutaman kerran istumassa, mutta minusta paikka oli sangen nuhruinen, ja lähinnä kai jonkinlainen kaljakuppila. Kerran jouduin sieltä jatkoille jonnekin maaseudulle, sellaiseen vanhaan maalaistaloon, jossa mahani päällä yöllä maannut kissa tartutti minuun kirppuja. Seisessäni seuraavana aamuna linkkaripysäkillä erään toisen, paikalle minun laillani maalaistaloon eksyneen nuoren naisen kanssa, tajusin, että ilon aika oli ohi, ja että tympeä, loskainen syystodellisuus oli tullut tilalle. Oli kylmä, ja nainen tuijotteli totisen ja tylsän näköisenä pellolle, ja kaikki illan hienot ajatukset olivat kaikonneet jonnekin pois. Jos sille olisi tuossa tilanteessa sanonut, että harrastetaanpas yhdyntää tuolla pensaikossa, niin ei siitä olisi mitään tullut. Myöhemmin ymmärsin kyllä, että juopottelu tuo mukanaan juuri tämäntapaisia melankolisia tuntemuksia, ja että nekään eivät ole kovinkaan todellisia. Onnea annetaan meille aina tipoittain, ja aina kun sitä saa, se tapahtuu spontaanisti. Jos onnea yrittää metsästää aktiivisesti, se vain pakenee. Voit siis matkustaa vaikka maailman ääriin, niin jossakin vaiheessa nekin maisemat sielläkin jäätyvät, ja ilo niistä kuolee. Hauska ei tunnu alkavan koskaan. Hauska kuitenkin löytyy kun osaa katsoa maailmaa, ja huomaa kuinka vinossa se oikestaan on, ja kuinka kaikki siinä on jatkuvasti epätahdissa. Sellainen *psykedeelinen* juttu siis.

Sohvin krouvi

Sohvin krouvi sijaitsee **Ylä-Ruthia** vastapäätä, ja se on periaatteessa ihan samanlainen kaljakuppila – joskin siinä on terassi, jossa ikuisten opiskelijoiden oli mukava kesäisin juopotella. Minä en tuohon paikkaan koskaan kotiutunut, ja en samaistanut itseäni terassilla notkuvaan joukkoon. Voisi sanoa, että **Sohvilla** tuli käytyä vain satunnaisella oluella, ja esimerkiksi naisseuraa en saanut sieltä koskaan. Tai jos nyt oikein tarkkoja ollaan, sovin kerran erään pedagogiikkaa opiskelevan naisen kanssa, että tulisin seuraavana päivänä niille kylään. Meninkin, mutta sen asuinkumppaninaiset eivät edes päästäneet minua sisään, ja sanoivat, että nainen ei ollut paikalla – vaikka olikin ihan satavarmasti siellä sisällä, omassa kämpässään. En mennyt sinne enää toiste, ja hyvä niin, sillä en käsittä tänäkään päivänä, miksi minun olisikaan pitänyt tavata intiimeissä merkeissä sitä tasapaksua hömelöä, joka oli lisäksi alkoholisoitumassa hyvää vauhtia. Olin ollut näkevinäni naisessa fiksuutta, mutta se olikin ollut pelkkää tyhjien fraasien toistelua, ja tehokkaita, elokuvista opittuja naamanilmeitä. Sohvin naiset olivat happamia kaikki tyynni. **Sohvin krouvia** vastapäätä asui noihin aikoihin ainut suomalainen maasäteilyn asiantuntija, jonka kotona kerran kävin kylässä. Ihan mielenkiintoinen mies, ei siinä mitään. Samalla kävi ilmi inhimillisen tiedon tavaton laajuus, ja harsomaisuus: sitä voi luoda vaikka minkälaisen kosmologian hyvänsä ilman, että se koskettaisi muita kosmologioita, tai selitysmalleja. Maasäteilyteoria on hyvä esimerkki tällaisesta hyvin onnistuneesta kosmologiasta joka toimii varmasti – ainakin niin kauan, kunnes lähettyville asettuu joku toinen samanmoinen.

Ala-Ruth

Ala-Ruthin ravintolaa ei enää ole olemassa, mutta muistaakseni se sijaitsi juuri tuossa kohtaa. *Approon* tämäkin ennen kuului kuten täi perseeseen. En muista itse käyneeni tuolla kuin muutamia kertoja, koska paikka oli meluisa, ja siellä istui omituisia tyyppejä, joista monet näyttivät opiskelijoilta pitkin tukkineen, mutta joista monet olivat oikeasti rasisteja, jotka toivottelivat paikkaan tulleita, värillisiä asukkaita takaisin *Vinku-Intiaan*. Kun sitä tavallaan eli vain **Kampuksen** väen kanssa, ja kuunteli heidän sivistyneitä puheitaan, ei käsittänyt, että suvaitsevaisuuden maailma loppui tasan tarkkaan Kampuksen laitaan. Tosin tämäkin mainittu sivistyksen verho oli tavattoman ohut, ja penkomalla ja kaivamalla jokaisesta yliopistolaisesta löytyi jonkinsortin *kotirasisti*, ja myöhemmin kun pääsin yliopistolle ihan oikeisiin töihin, avautui aivan uudenlaisia näkymiä yliopistoväen seura- ja hengenelämään. Huolellinen ihmisten tarkkailu erilaisissa bileissä paljasti monet laitosten esimiehistä armottomiksi pukeiksi ja nuorten opiskelijatyttöjen hyväksikäyttäjiksi, ja aika monet yliopistolaisista olivat ihka aitoja juoppoja, ja aika monet lähes mielisairaita. Bileissä juotiin boolimaljoista ihan oikeaa pirtua, jota saatiin laitokselta, joka pystyi sitä laillisesti hankkimaan. Professorien perässä seurasi hännystelijöiden kirjava joukko, ja juoppoutumassa olevat istuivat yksin, ja lonottivat viinaa niin kaunan kun sitä oli vaan tarjolla. Ja aina kun humalan aste nousi riittävän korkealle, tuli jokaisesta älyköstä ihan tavallinen, känninen *möykkämooses*. Mutta mitä kapakoihin tulee, olivat useimmat **Alaruthin** -tapaiset juottolat todella meluisia paikkoja, joissa oli sankka tupakansavu, ja joissa diskomusiikki pauhasi aivan liian kovaa. Minä toki pidän musiikista, ja olen kuunnellut sitä koko aikuisikäni, mutta diskomusiikki on sikäli poikkeus, ettei se ole oikeastaan musiikkia lainkaan. Sellaista takomista. Sensijaan, että ne tekevät lattialla yhdyntäliikkeitä, ne voisivat mennä heti suoraan asiaan. Näin välttyisi turhalta hikoilulta, ja jaksaisi pitempään siinä varsinaisessa asiassa, jota varten kaikki tanssit on alunperin kehitelty – nehan ovat eräänlaisia *preparatiivisia* esileikeikkejä.

Ruthin vintti (tai jokin vastaava)

En muista tarkkaan millä nimellä tuossa vaaleassa talossa sijainnutta ravintolaa kutsuttiin, mutta kävin siellä muutamia kertoja, koska siellä järjestettiin konsertteja. Tansseja siellä ei muistaakseni järjestetty. Kerrankin siellä oli soittamassa itse **Cisse Häkkinen**, joka oli **Hurriganesien** basisti, mutta oli niin humalassa, että ne kytkivät siltä basson piuhan irti, ja taluttivat miehen pois nukkumaan. Paikalla sattumoisin ollut **Harri Saksala**, eli **Topmostin** entinen laulusolisti, paikkasi sitten tämänkin keikan huuliharpuineen. Rakennuksen vieressä kulkevaa käytävää myöten pääsi viereiselle kadulle, jossa sijaitsivat **Alfa** ja **Polsu**. Tein noihin aikoihin **Alfaan** liityvän piirroksen, jossa oli kuvattuna *etutori*, eli kaupan edessä sijainnut pöytä, ja piirsin sen täyteen *dissejä* ja *cicceleitä*. Tämä piirros on kadonnut maailman humuun ja sumuun, ja ehkä hyvä niin.

Polsu

Pölsu oli itseään vasemmistolaisina pitäneiden opiskelijoiden - ja varsinkin yliopiston opettajien suosima juottola - mutta sekin on jo lakannut paikkana olemasta. Sitä vinosti vastapäätä, kadun toisella puolella, sijaitsi punatiilinen filosofian laitoksen rakennus, jonka henkilökunta muodosti *Pölsun* kovan, ja erittäin juopon ytimen, joka törpötteli pääasiassa ravintolan yläkerrassa. Sangen monet niistä menehtyivät erilaisiin alkoholisairauksiin, kuten haimatulehdukseen, tai tukehtuivat muuten vain oksennukseensa tai limppuunsa. Ei se auta etevinkään filosofointi kun henkeä oikein urakalla viedään. Kapakan alatasanteella, eli alakerrassa tungeksi rahvas. En muista, kuuluiko *Pölsu* varsinaisesti *Kauppakadun approon*, mutta saattoi se siihen kuuluakin. Naisseuraa *Pölsusta* oli turhanaikaista edes yrittää hakea, koska tarjolla olleet naisenkuvatukset olivat rumia - mutta toisaalta siellä ei ollut tietääkseni koskaan musiikkia. Alakerrassa välttyi myös älykkäältä keskustelulta, sillä eihän siellä juuri muuta kuullut kuin sekavaa mökellystä ja örinää.

Toro

Ylläolevassa kuvassa näkyvän hotellin alakerrassa oli pieni ravintola, jonka nimi oli muistaakseni **Toro**. Sekin oli ihan tavallinen kaljakuppila, ja ei varmaankaan kuulunut *approon*. Se on kuitenkin juuri se paikka jossa minulla oli kunnia esiintyä yleisölle parin minuutin ajan – jossa ainut kuulemani kommentti oli: *laula, saatana, kovempaa, että kuulee edes sanat!* Aina kun muistelen tuota julkista esiintymistäni Jyväskylässä, tulee mieleeni **Hectorin** biisi *Monofilharmonikko*. No, jos nyt oikein tarkkoja ollaan, niin esiinnyinhän minä toki useissa Jyväskylän peruskouluissa erään nuoren, musiikkia harrastavan pariskunnan kanssa, ja meno oli noissa paikoissa usein melkoinen. Kerran lauloin omia laulujani kouluviraston pikkujouluissa, mutta eivät ne niistä siellä mitään ymmärtäneet. Olisi pitänyt kuulemma laulaa iloisia joululauluja. Minulle valkeni siis jo sangen varhain, että olisin parhaimmillanikin vain jonkinlainen marginaaliesiintyjä, ja että suurten massojen suosio jäisi kohdallani pelkäksi haaveeksi.

Mäki-Matti

Mäki-Matin ravintola oli juoppojen **Rautpohjan** työläisten suosima, tymeä kaljakuppila, jossa tuli käytyä pari kertaa. Siellä istuskeli lähinnä näitä öriseviä, ja jotakin turhanaikaista jankkaavia, vanhoja ukkoja, ja niiden kulahtaneita naisseuralaisia. Ei lainkaan nuoria, virkeitä opiskelijatyttöjä. Nykyisin talossa ei ole enää minkäänlaista ravintolaa, ja se on vaihtanut omistajaakin pari kertaa. Vaan eipä tuota tule ikävä. Oli sillä jokin kansan käyttämä nimikin, mutta se on valitettavasti päässyt minulta unohtumaan. Kuvassa seisoskeleva polvihousuinen pujopartaniekka ihmettelee varmaankin missä se kapakka oikein olikaan, kun ei tunnu mitenkään löytyvän. Jotta pääsisi oikein muistelevaan menneitä, että miten kännissä sitä silloin oltiinkaan. Mentiin ja kaadettiin sekin mersu siellä torinlaidalla, ja paskannettiin sinne porttikongiin jossakin, joka ei nyt satu muistumaan mieleen.

Kortepohja ja Rentukka

Kortepohjan ylioppilaskylässä sijaitseva **Rentukka** oli ihan oikea opiskeljaravintola, ja tulipa sielläkin käytyä muutaman kerran – kunnes huomasin, että minusta oli tullut liian vanha tällaisiin kuvioihin. Tämä oivallus tapahtui kun aloin seuraamaan erään ikuisen ylioppilaan toilauksia viereisessä pöydässä, kun tämä yritti saada nuorista opiskelijalikoista itselleen yöseuraa. Ei muuten saanut, ja äkkiä näin miekkosen juuri sellaisena kuin se olikin: elähtänyt, vanha pukki. Tajusin, että en ollut itsekään enää nuori, ja että en ollut sellainen koskaan ollutkaan koko opiskeluaikanani. Että kaikki olikin ollut eräänlaista unta, ja harhaa, ja että **Kampuksen** ja **Kortepohjan ylioppilaskylän** ulkopuolella oli se oikea maailma, josta olin tullut, ja jonne palaisin takaisin. Onhan tuollainen tavallinen ihminen toki ikävystyttävä, mutta toisaalta se ei upota heti ensimmäisessä hetkessä hampaitaan niskaan, tai jauha sinua lihamylyssä. Ennustettavuus voi olla ihan hyväkin asia.

Laajavuori

Laajavuoressa sijaitseva ravintola kuului opiskelujeni myöhäisvaiheeseen, ja muistan, että siellä oli ihan oikea yökerho, jossa ei kuitenkaan tapahtunut koskaan mitään. Aina kun kävin yökerhoissa, tapahtumat eivät tuntuneet etenevän mihinkään suuntaan. Naiset eivät olleet kiinnostuneita, tai sitten niiden naamoilla ei olisi katsottu peiliin. Jos halusi nähdä ihan oikeita *juppeja*, kannatti ehdottomasti suunnistaa juuri tuonne. Paikassa haisi silkka raha, ja raadollisuus. Opiskelijoita siellä ei juurikaan näkynyt.

Loppusanat

Ylläolevassa kuvassa näet **Anuus Kumppanuustalon**, jonka käyttötarkoitus on minulle mysteeri. En tiedä mitä siellä tapahtuu, ja millaisia *kumppaneita* talossa asuu – jos asuu ketään. Nykymaailma on täynnä mysteerejä, ja jääköön tämä nyt yhdeksi niistä. Mutta mitä heistä vielä kertoisin – noista Jyväskylän yliopiston nuiveista opiskelijoista? Ehkäpä he elivät *oneaa* elämäänsä monien tuhansien kultaisten aurinkojen kiertoessa, tai sitten eivät. Mutta on taivaan tosi että *Kauppakadun appro* on saanut aikojen kuluessa virikkeitä nimenomaan *teekkareiden* taholta, sillä he ovat aina osanneet *junailta* massatapahtumia. He ovat aina osanneet muuntaa silkat rikokset hauskoiksi tapahtumiksi, joille kaikki hehettelevät, että kaikkea ne teekkarit keksivätkin. Niinpä ei ole mikään ihme, että monien tapahtumaan osallistuneiden yllä on nykyään jonkinlainen univormuntapainen haalari, tai joku tupsulakin vastine nyt kuitenkin. Ollaan melkein kuin. Mennään sinne ja tänne, iloisina ja nauraen koko ajan, hoilataan rullaatirullaatia, ja otetaan sadoittain suttuisia valokuvia, ja jotkut pojista päätyvät lopuksi yhtymään halukkaiden tyttöjen kanssa näiden kämpille. Järjestetään vuosia myöhemmin tapaamisia, joissa sitten muistellaan (edelleen naureskellen) kaikkia niitä *tempauksia*, joissa on oltu mukana. Sitten aika vain kuluu, ja vanhat opiskelukaverit häviävät mikä minnekin, ja yhteydenpito niihin lakkaa. Uskokaa nyt hyvällä, että vain harvat opiskeluaajan kavereista säilyvät sellaisina jollaisina opit ne tuntemaan. Kusipäisyys lisääntyy, ja ihmisistä tulee ahneita ja manipuloivia. Saattaa käydä niinkin, että kun otat yhteyttä johonkin ennen niin hauskaan tyyppiin, tämä onkin tehnyt tällä välillä pari murhaa, tai joutunut kiinni pedofiiliasta. Joutuihan se **Gary Glitterkin** kiinni lapsipornon hallussapidosta, ja vielä moneen kertaan - ja se nyt oli sentään 70-luvun varhaisteini-ikäisten suosikki. *C'mon c'mon!* Takavuosien teinilaulajasuosikki **Johnny** taas joutui myöhemmässä elämässään raastupaan, ja istui Israelissa talousotkuistaan oikein vankilassakin. *Tuntti vainn, ja sitten kohtaan sinut jälleen.* Se toki tiedettiin, että **Remu** oli oleskellut usein *Nokalla*, mutta se nyt kuului **Hurricanesien** imagoon. Rippikoulupoika ei laula rokkilauluja katu-uskottavalla tavalla. Mutta löytyyhän noita outoja elämänkohtaloita lähempääkin! Jonkun entinen hummaustoveri on ehkä mennyt sotilastehtäviin kansainvälisiin kriisipesäkkeisiin, ja menettänyt siellä hermonsansa, ja vetää nyt posket lommollaan hepoa. Minulle ei ole tosin sattunut tällaista tuttavuutta, mutta hepoa tai speediä aika monet ovat vetäneet yhtä kaikki! Olemmehan kaikki oman onnemme orpanoita. Huvittavinta mitä yliopistoväellä näyttää nykyään olevan juonenaan ovat puheet siitä, että entiset opiskelijat ovat *alumni*jeja, joiden tehtävänä on kerätä ja mättää yliopistolle rahaa. Itse en todellakaan koe koskaan saaneeni yliopistolta mitään sellaista, että siitä rahahanat aukeaisivat – ja eihän minulla toisaalta ole koskaan ollut rahaa ihan yleiseen jakeluun saakka. Minulle on lähetetty vuosikausien ajan yliopiston julkaisemaa lehteä, jossa hopotetaan melkein joka käänteessä tätä *alumniasiaa*, ja kutsutaan käymään yliopistolla muistelemassa menneitä, mutta mitäpä noista –

menneistä! Tai voisihan sitä sanoa niille, että tullaan tullaan, jos maksatte hotellit ja sapuskat, mutta tietäkääte, kurjat, että rahaa minulla ei tosin (sattuneesta syystä) ole! Ollaan vaan kaikki *alumneja*, mutta te maksatte lystin! Kukaan tuntemistani opiskelukavereista ei ole vielä tähän mennessä ollut järjestämässä spontaaneja opiskelijatapaamisia, sillä nähtävästi Jyväskylän yliopistossa ei tultu kenekään kanssa ihan sydänystäväiksi saakka. Ja jos opiskelijatapaamisia onnistuttaisiinkin jotenkin järjestämään vielä kymmeinen vuosien kuluttua, niin lopultahan niihin tulisi vain se luunkova ydinporukka, joka on (kovin kynnärpäin) raivannut tiensä yhteiskunnan huipulle, ja haluaa leveillä saavutuksillaan muillekin, ja hehetellä hyväntahtoisesti lähes kaikelle. Kokoontumisiin tulisi siis pääasiassa vain ikäviä ja joka suuntaan pönöttäviä ihmisiä! Kaikki ne todella hauskat tyytit ovat joko kuolleet, tai sitten niitä ei enää kiinnosta muistella rillumareiaikojaan. Voi olla, etteivät muista enää *mittää*. On näet perhe, ja on kaikki. On pääsiäisiä ja on jouluja, ja on koulujen kuusijuhlia. Ylioppilasjuhliksikin täytyy ihan pakosti käydä, ja antaa niissä nuorille ontuvia ohjeitaan, jotka eivät enää edes päde. Vanhat, teeskentelevät hipit! Ainut oikea ohjehan olisi, että älä osallistu missään tapauksessa *Kauppakadun apron* tapaisiin älyttömyyksiin, sillä sehän on joka tapauksessa vain pelkkää juopottelua ja pillun vonkaamista. Siinä on vain (taas kerran) järjestetty tapahtuma, jonka pyörteissä päädytään lopulta punkkaan, tai se nyt on ainakin monien toivelistan kärkipäässä. Ainahan voi sitten myöhemmin syytellä humalaa. Näin voisi tapahtua - siis jos on hetero. Minun neuvoni on myös se, että älä osallistu minkäänlaisiin *kastajaisiin*, tai *fuksiisiin*, sillä niillä vain pönkitetään vallitsevaa systeemiä. Mikseivät ihan aidot rosvoikin voisi aivan yhtä hyvin järjestää pankinryöstötempauksia, ja juopot organisoida itsensä kuoliaaksijuomisen massatapahtumia? Ja kaikki hehettelisivät heillekin hyväksyntäänsä. Kysyisinkin, miksei hauska synny enää spontaanisti, ja miksi jonkun täytyy se järjestää, ja ottaa vaivansa palkaksi lisäksi sinulta rahat. Siinä sitten kansaa ajetaan pitkin kuolonkujia kuin teuraskarjaa Chicagon teurastamoissa. Mene nyt tuonne ja tänne, ja juo joka kapakassa! Tai niinkuin vanha mies sanoo *Musta Veljeskunta* -teoksessa määräkoiralleen ketunluolalla: *Mene nyt sinne, Kaaro, ja pane parastasi!* Ja onko se nyt sitten niin hauskaa olla kännissä? No, onhan se, jos sattuu itse olemaan humalassa.